העתיד עובר לקהילה

טטיאנה אוניצ'ק, טניה יעקובובסקי, לובה אברמוב
מכבי שירותי בריאות מחוז דרום

רקע

הסטת טיפולים לקהילה מהווה שינוי משמעותי במערכת הבריאות וכוללת לא רק שיפור בתוצאות הקליניות אלא גם יתרונות כלכליים עבור המערכת כולה. הסטת הטיפולים מיועדת לשפר את איכות הטיפול תוך שימוש מושכל במשאבים, נגישות וזמינות בסביבה מוכרת ובטוחה בקהילה. הנחת העבודה הראשונית שכ 20% מהמטופלים ניתנים להסטה לקהילה. לעיתים מדובר בבתי חולים מרחוקים ואין מודעות שקיימת זמינות לאותם הטיפולים בקהילה.

מטרות

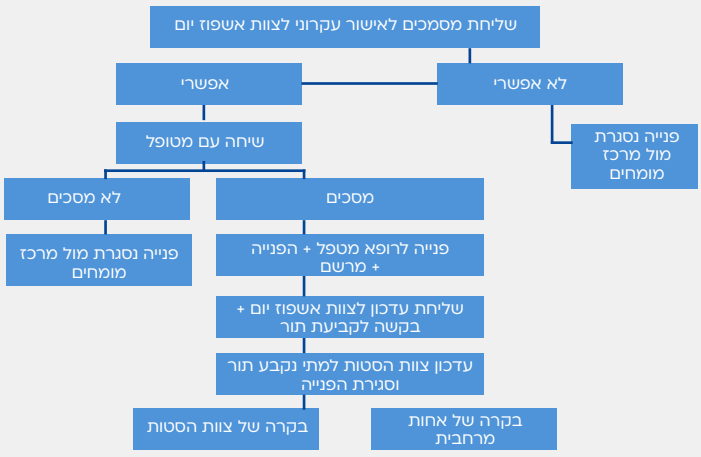
- לייצר מסע לקוח והנגשת טיפולי הסטה בקהילה
- הפחתת העומס בבתי החולים
- שיפור הרצף הטיפולי וחווית המטופל
- הפחתת עלויות הטיפול
- מניעת זיהומים

שיטה

מטופל שזקוק לטיפול IV/SC בהמלצת רופא בבית החולים, פנה עד תחילת הפיילוט בבקשה לקבל התחייבות לטיפול, בקשות אלו טופלו דרך "מרכז מומחים ".

בפיילוט שהחל בשנה האחרונה ושנמשך 12 חודשים, הוחלט על שילוב אחות ייעודית כגורם מתכלל בשיתוף "מרכז מומחים" והנהלת המחוז. בין תפקידיה: קבלת החלטה על הסטת פעילות בהתאם לזמינות ולסוגי הטיפול הקיימים בקופה, תיאום תורים , ווידוא הפניה ותקינות מרשם, עבודה אל מול מרכז התרופות והצוות הרפואי, עדכון המטופל וסגירת מעגל טיפולי. (תרשים 1).

תרשים 1: תהליך העבודה

תוצאות

נבדקו 772 פניות, מתוכן 326 התאימו להסטת פעילות לקהילה (42.2% , פי 2 מהנחת העבודה הראשונית). בפועל , מתוך אלו שהתאימו, הוסטו באופן מיטבי כ- 18% מהמטופלים לטיפול בקהילה. (טבלה 1).

טבלה 1: תוצאות ההתערבות לפי מרחבים

	מס' מקרים פוטנציאל הסטה	מס' מקרים שהוסטו בפועל	% הצלחה
אופקים	7	3	42.8%
אשדוד	46	8	17.4%
אשקלון	81	6	7.4%
באר שבע מאוחד	29	10	34.5%
יבנה	48	4	8.3%
מבואות ב"ש	10	2	20%
נגב מערבי	12	2	16.6%
נגב מזרחי	12	4	33.3%
ערד	1	0	0
קרית גת	52	10	19.2%
רחובות	28	9	32.1%
סה"כ	326	58	17.8%

מסקנות והמלצות

- חלק מהמטופלים מעדיפים להמשיך לקבל את הטיפול בבית החולים בשל היכרות ארוכת שנים עם הצוות.
- אצל מטופלים מסוימים קיימת תחושת ביטחון גבוהה יותר הנובעת מהתפיסה שבית החולים מעניק מענה רפואי רחב ומיידי במקרה של סיבוך / החמרה.
- ההסכמה להסטת הטיפול אינה נובעת בהכרח משיקול רפואי, אלא מהרגל, חשש לשינוי וחוסר היכרות מחלופות בקהילה.
- הרופא הממליץ מבית החולים משפיע משמעותית על נכונות המטופל לעבור למסגרת הטיפול בקהילה ועקב כך יש קושי להסיטו.
- מטופלים חדשים שחוו טיפול קודם בקהילה, דיווחו על שביעות רצון ונכונות גבוהה יותר להסיט את הטיפול לקהילה.

הסטת הטיפולים הרפואיים בקהילה מציעה יתרונות רבים, הן במישור הקליני והן במישור הכלכלי. הפיילוט מדגים את הפוטנציאל של המודל לשפר את איכות הטיפול ולהפחית עלויות במערכת הבריאות. מדובר בפתרון שיכול לשמש כמודל להרחבת שירותי הבריאות בקהילה , תוך שמירה על איכות טיפול גבוהה והעצמת המטופלים. על מנת להמשיך ולהשיג תוצאות מיטביות יש צורך בהכשרת צוותי רפואה בקהילה, השקעה בתשתיות והטמעת טכנולוגיות מידע מתקדמות.